

VERTALING

Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van strafrecht

Preambule

De lidstaten van de Raad van Europa en de andere Staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegende dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

Overtuigd van de noodzaak een gemeenschappelijk, op de bescherming van het milieu gericht strafrechtbeleid te voeren;

Overwegende dat niet-gereguleerde industriële ontwikkeling kan leiden tot een mate van verontreiniging die risico's met zich meebrengt voor het milieu;

Overwegende dat het leven en de gezondheid van mensen, het milieu en fauna en flora met alle mogelijke middelen moeten worden beschermd;

Overwegende dat uit het ongecontroleerde gebruik van technologie en de overmatige exploitatie van natuurlijke hulpbronnen ernstige gevaren voor het milieu voortvloeien die dienen te worden bestreden door middel van passende en gezamenlijke maatregelen;

Erkennende dat, hoewel aantasting van het milieu primair moet worden voorkomen door andere maatregelen, het strafrecht een belangrijke rol dient te spelen bij de bescherming van het milieu;

In herinnering brengende dat milieuvergrijpen met ernstige gevolgen dienen te worden omschreven als strafbare feiten bedreigd met passende sancties;

Geleid door de wens doeltreffende maatregelen te nemen om te waarborgen dat de plegers van dergelijke feiten niet ontkomen aan vervolging en bestraffing en verlangende zich te beijveren voor internationale samenwerking tot dit doel;

Ervan overtuigd dat het opleggen van strafrechtelijke of bestuursrechtelijke sancties aan rechtspersonen een doelmatige rol kan spelen bij de preventie van milieuvergrijpen, gelet op de stijgende internationale trend in dit opzicht;

Gelet op de bestaande internationale verdragen die reeds bepalingen bevatten gericht op de bescherming van het milieu door middel van strafrecht;

Met inachtneming van de conclusies van de zevende en zeventiende conferentie van de Europese ministers van Justitie gehouden te Basel in 1972 en te Istanbul in 1990 en van Aanbeveling 1192 (1992) van de Parlementaire Vergadering;

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

GEBRUIK VAN TERMEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Verdrag:

- a. wordt onder „wederrechtelijk" verstaan het overtreden van een wet, een bestuursrechtelijk voorschrift of een besluit van een bevoegde autoriteit gericht op de bescherming van het milieu;
- b. wordt onder „water" verstaan alle soorten grondwater en oppervlaktewater, met inbegrip van het water van meren, rivieren, oceanen en zeeën.

HOOFDSTUK II

MAATREGELEN TE NEMEN OP NATIONAAL NIVEAU

Artikel 2 Opzettelijke delicten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om in haar nationale recht als strafrechtelijke delicten te omschrijven:
 - a. het lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water dat:
 - i. de dood of ernstig letsel van personen ten gevolge heeft; of
 - ii. leidt tot een aanmerkelijk risico van het veroorzaken van de dood of ernstig letsel van personen;
 - b. het wederrechtelijk lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water dat blijvende aantasting daarvan of de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan beschermde monumenten, andere beschermde objecten, zaken, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;
 - c. het wederrechtelijk verwijderen, behandelen, opslaan, vervoeren, uitvoeren of invoeren van gevaarlijk afval dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;
 - d. het wederrechtelijk exploiteren van een inrichting waarin een gevaarlijke activiteit wordt uitgevoerd en dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft;
 - e. het wederrechtelijk vervaardigen, behandelen, opslaan, gebruiken, vervoeren, uitvoeren of invoeren van nucleair materiaal of andere gevaarlijke radioactieve stoffen, dat de dood of ernstig letsel van personen of aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem, water, dieren of planten ten gevolge heeft of waarschijnlijk ten gevolge heeft,

indien opzettelijk gepleegd.

2. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafrechtelijke delicten krachtens haar nationale recht te omschrijven hulp bij of uitlokking van het plegen van enig overeenkomstig het eerste lid van dit artikel omschreven delict.

Artikel 3 Culpose delicten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de in artikel 2, eerste lid, onder a tot en met e opgesomde delicten krachtens haar nationale recht als strafrechtelijke delicten te omschrijven indien zij culpoos gepleegd zijn.
2. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, slechts van toepassing is op delicten die zijn gepleegd door grove schuld.
3. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, niet van toepassing is op:
 - artikel 2, eerste lid, onder a, ii,
 - artikel 2, eerste lid, onder b, voor zover het feit betrekking heeft op beschermde monumenten, andere beschermde objecten of zaken.

Artikel 4 Andere strafrechtelijke of bestuursrechtelijke delicten

Voor zover deze niet worden bestreken door de bepalingen van de artikelen 2 en 3, neemt elke Partij de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om als strafrechtelijk of bestuursrechtelijk delict te omschrijven, bedreigd met sancties of andere maatregelen krachtens haar nationale recht, indien opzettelijk of door schuld gepleegd:

- a. het wederrechtelijk lozen, uitstoten of brengen van een hoeveelheid stoffen of ioniserende straling in lucht, bodem of water;
- b. het wederrechtelijk veroorzaken van geluid;
- c. het wederrechtelijk verwijderen, behandelen, opslaan, vervoeren, uitvoeren of invoeren van afval;
- d. het wederrechtelijk exploiteren van een inrichting;
- e. het wederrechtelijk vervaardigen, behandelen, opslaan, gebruiken, vervoeren, uitvoeren of invoeren van nucleair materiaal, andere radioactieve stoffen of gevaarlijke chemicaliën;
- f. het wederrechtelijk veroorzaken van veranderingen die schadelijk zijn voor de natuurlijke bestanddelen van een nationaal park, natuurreservaat, waterwingebied of andere beschermde gebieden;

- g. het wederrechtelijk bezitten, wegnemen, beschadigen, doden van of handelen in beschermde wilde planten- en diersoorten.

Artikel 5 Rechtsmacht

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de rechtsmacht te omschrijven voor een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijk delict wanneer het delict wordt gepleegd:
 - a. op haar grondgebied; of
 - b. aan boord van een schip of een luchtvaartuig dat bij haar is geregistreerd of haar vlag voert; of
 - c. door een van haar onderdanen indien het delict strafbaar is krachtens het strafrecht van de plaats waar het werd gepleegd of indien de plaats waar het werd gepleegd niet valt onder een territoriale rechtsmacht.
2. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de rechtsmacht te omschrijven voor een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijk delict, in gevallen waarin een vermoedelijke dader zich bevindt op haar grondgebied en zij deze persoon niet uitlevert aan een andere Partij na een verzoek om uitlevering.
3. Dit Verdrag sluit geen enkele strafrechtelijke rechtsmacht uit uitgeoefend door een Partij in overeenstemming met haar nationale recht.
4. Elke Partij kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat het eerste lid, onder c, en het tweede lid van dit artikel, gedeeltelijk of geheel, niet van toepassing zijn.

Artikel 6 Sancties op milieudelicten

Elke Partij neemt, in overeenstemming met de relevante internationale instrumenten, de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om de in overeenstemming met de artikelen 2 en 3 omschreven delicten te bedreigen met strafrechtelijke sancties die zijn afgestemd op de ernst van deze delicten. De beschikbare sancties omvatten vrijheids- en geldstraffen en kunnen herstel van het milieu omvatten.

Artikel 7 Maatregelen tot verbeurdverklaring

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om haar in staat te stellen hulpmiddelen en opbrengsten, of zaken waarvan de waarde overeenkomt met dergelijke opbrengsten, met betrekking tot de in de artikelen 2 en 3 genoemde delicten verbeurd te verklaren.

2. Elke Partij kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat zij het eerste lid van dit artikel niet zal toepassen hetzij op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten hetzij op bepaalde categorieën van hulpmiddelen of van opbrengsten of zaken waarvan de waarde overeenkomt met dergelijke opbrengsten.

Artikel 8 Herstel van het milieu

Elke Partij kan, te allen tijde, in een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, verklaren dat zij zal voorzien in herstel van het milieu overeenkomstig de volgende bepalingen van dit artikel:

- a. de bevoegde autoriteit kan herstel van het milieu bevelen met betrekking tot een in overeenstemming met dit Verdrag omschreven delict. Een dergelijk bevel kan aan bepaalde voorwaarden worden gebonden;
- b. indien niet is voldaan aan een bevel tot herstel van het milieu, kan de bevoegde autoriteit, in overeenstemming met het nationale recht, het bevel doen uitvoeren voor rekening van de persoon tot wie het bevel is gericht, of kan deze persoon worden onderworpen aan andere strafrechtelijke sancties in plaats daarvan of in aanvulling daarop.

Artikel 9 Aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om strafrechtelijke of bestuursrechtelijke sancties of maatregelen te kunnen opleggen aan rechtspersonen voor rekening van wie een delict bedoeld in de artikelen 2 of 3 is gepleegd door hun organen, of door leden daarvan of door een andere vertegenwoordiger.
2. Aansprakelijkheid van de rechtspersoon krachtens het eerste lid van dit artikel sluit strafrechtelijke vervolging van een natuurlijke persoon niet uit.
3. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat hij zich het recht voorbehoudt het eerste lid van dit artikel of een deel daarvan niet toe te passen of slechts toe te passen op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten.

Artikel 10 Samenwerking tussen autoriteiten

1. Elke Partij neemt de passende maatregelen die nodig kunnen zijn om te waarborgen dat de voor milieubescherming verantwoordelijke autoriteiten samenwerken met de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor opsporing en vervolging van strafrechtelijke delicten:
 - a. door de laatstgenoemde autoriteiten, uit eigen beweging, in te lichten indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat een delict in de zin van artikel 2 is gepleegd;

- b. door, op verzoek, alle noodzakelijke inlichtingen te verstrekken aan de laatstgenoemde autoriteiten, in overeenstemming met het nationale recht.
2. Elke Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat hij zich het recht voorbehoudt het eerste lid, onder a, van dit artikel niet toe te passen of slechts toe te passen op in een dergelijke verklaring nader aangeduide delicten.

Artikel 11 Recht van groepen om zich partij te stellen in procedures

Elke Partij kan, te allen tijde, in een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat zij in overeenstemming met haar nationale recht, elke groep, stichting of vereniging die overeenkomstig zijn of haar statuten de bescherming van het milieu ten doel heeft, het recht verleent zich partij te stellen in strafrechtelijke procedures inzake in overeenstemming met dit Verdrag omschreven delicten.

HOOFDSTUK III

MAATREGELEN TE NEMEN OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Artikel 12 Internationale samenwerking

1. De Partijen werken, in overeenstemming met de bepalingen van relevante internationale verdragen inzake internationale samenwerking in strafzaken en met hun nationale recht, in de ruimst mogelijke mate met elkaar samen bij onderzoek en gerechtelijke procedures met betrekking tot in overeenstemming met dit Verdrag omschreven strafrechtelijke delicten.
2. De Partijen kunnen elkaar bijstand verlenen bij onderzoek en procedures met betrekking tot de in artikel 4 van dit Verdrag omschreven handelingen die niet worden bestreken door het eerste lid van dit artikel.

HOOFDSTUK IV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 13 Ondertekening en inwerkingtreding

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en Staten die geen lid van de Raad zijn en die hebben deelgenomen aan de uitwerking hiervan. Deze Staten kunnen hun instemming te worden gebonden tot uitdrukking brengen door:
 - a. ondertekening zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring; of
 - b. ondertekening onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, gevolgd door bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.
2. Akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.
3. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop drie Staten in overeenstemming met de bepalingen van het eerste lid hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht.
4. Ten aanzien van elke ondertekenende Staat die later zijn instemming door dit Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop deze zijn instemming tot uitdrukking heeft gebracht door het Verdrag te worden gebonden in overeenstemming met de bepalingen van het eerste lid.

Artikel 14 Toetreding tot het Verdrag

1. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging van de Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag, elke Staat die geen lid is van de Raad van Europa uitnodigen tot dit Verdrag toe te treden bij een besluit genomen met de in artikel 20, onder d, van het Statuut van de Raad van Europa bedoelde meerderheid en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Verdragsluitende Staten die het recht hebben in het Comité zitting te hebben.
2. Ten aanzien van elke toetredende staat treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 15 Territoriale toepasselijkheid

1. Elke Staat kan, bij de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het gebied of de gebieden waarop dit Verdrag van toepassing is nader aanduiden.
2. Elke Staat kan, op elk later tijdstip, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander in de verklaring nader aangeduid gebied. Ten aanzien van een dergelijk gebied treedt dit Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van een dergelijke verklaring door de Secretaris-Generaal.
3. Een ingevolge de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan, ten aanzien van elk in deze verklaring nader aangeduid gebied, worden ingetrokken bij een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal van een dergelijke kennisgeving.

Artikel 16 Verhouding tot andere verdragen en akkoorden

1. Dit Verdrag geldt onverminderd de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit internationale multilaterale verdragen inzake specifieke kwesties.
2. De Partijen bij het Verdrag kunnen met elkaar bilaterale of multilaterale verdragen sluiten inzake de aangelegenheden die in dit Verdrag worden behandeld teneinde de bepalingen van dit Verdrag aan te vullen of te versterken of de toepassing van de in het Verdrag vervatte beginselen te vergemakkelijken.
3. Indien twee of meer Partijen reeds een akkoord of verdrag hebben gesloten met betrekking tot een onderwerp dat in dit Verdrag wordt behandeld of hun betrekkingen wat betreft dat onderwerp anderszins hebben geregeld, hebben zij het recht dat akkoord of dat verdrag toe te passen of hun betrekkingen dienovereenkomstig te regelen, in plaats van het onderhavige Verdrag, indien dit de internationale samenwerking vergemakkelijkt.

Artikel 17 Voorbehouden

1. Elke Staat kan, ten tijde van de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, verklaren dat hij een of meer van de voorbehouden maakt genoemd in artikel 3, tweede en derde lid, artikel 5, vierde lid, artikel 7, tweede lid, artikel 9, derde lid, en artikel 10, tweede lid. Geen ander voorbehoud kan worden gemaakt.
2. Elke Staat die een voorbehoud heeft gemaakt krachtens het vorige lid, kan dat geheel of gedeeltelijk intrekken door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal van een dergelijke kennisgeving.

3. Een Partij die een voorbehoud heeft gemaakt ten aanzien van een bepaling van dit Verdrag kan geen aanspraak maken op de toepassing van die bepaling door een andere Partij; zij kan echter, indien haar voorbehoud gedeeltelijk of voorwaardelijk is, op de toepassing van die bepaling aanspraak maken voor zover zij deze zelf heeft aanvaard.

Artikel 18 Wijzigingen

1. Wijzigingen op dit Verdrag kunnen worden voorgesteld door elke Partij en worden door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa meegedeeld aan de lidstaten van de Raad van Europa en aan iedere Staat die geen lid van de Raad is en is toegetreten of is uitgenodigd toe te treden tot dit Verdrag in overeenstemming met de bepalingen van artikel 14.
2. Elke door een Partij voorgestelde wijziging wordt doorgegeven aan de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken die haar oordeel over die voorgestelde wijziging voorlegt aan het Comité van Ministers.
3. Het Comité van Ministers overweegt de voorgestelde wijziging en het door de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken voorgelegde oordeel en kan de wijziging aanvaarden.
4. De tekst van iedere wijziging aanvaard door het Comité van Ministers in overeenstemming met het derde lid van dit artikel wordt toegezonden aan de Partijen voor aanvaarding.
5. Iedere in overeenstemming met het derde lid van dit artikel aanvaarde wijziging treedt in werking op de dertigste dag nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal in kennis hebben gesteld van hun aanvaarding ervan.

Artikel 19 Regeling van geschillen

1. De Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken van de Raad van Europa wordt op de hoogte gehouden van de uitlegging en toepassing van dit Verdrag.
2. In geval van een geschil tussen Partijen ten aanzien van de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, trachten zij het geschil door onderhandeling of op een andere vreedzame wijze van hun keuze te beslechten, met inbegrip van voorlegging van het geschil aan de Europese Commissie voor Strafrechtelijke Vraagstukken, aan een scheidsgerecht waarvan de uitspraken bindend zijn voor de Partijen, of aan het Internationaal Gerechtshof, als overeengekomen door de betrokken Partijen.

Artikel 20 Opzegging

1. Iedere Partij kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.
2. Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 21 Kennisgevingen

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa en elke Staat die tot dit Verdrag is toegetreden, in kennis van:

- a. elke ondertekening;
- b. de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag in overeenstemming met de artikelen 13 en 14;
- d. elk voorbehoud gemaakt ingevolge artikel 17, eerste lid;
- e. elk voorstel tot wijziging ingediend ingevolge artikel 18, eerste lid;
- f. elke andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Straatsburg op 4 november 1998, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan iedere lidstaat van de Raad van Europa en aan iedere Staat die is uitgenodigd tot dit Verdrag toe te treden.